

Ժրմ Բագուի և Թիֆլիսի մէջ մէյ մէկ ժբարեգործական ընկերութիւն» հաստատենք, ամեն քաղաքի մէջ գրադարան ընթերցարան հիմնենք: Մեր զաւակներու մէկ մասը՝ մեր բանալիք կանոնաւոր դպրոցներն ու մէտրէսէները ղրկելէ յետոյ՝ միւս մասը դէնքը ուս ուսումնարաններու մէջ:

Մեր անհրաժեշտ, անյետաձգելի պէտքը առայժմ ուսումն է: Երբ մենք կ'ունենանք զարգացած սերունդ այն ժամանակ մեր միւս բոլոր կարիքներն ինքնին լուծում կը ստանան»:

ՏԻԳՐԱՆ

Մ Ը Տ Ե Ն Ա Խ Օ Ս Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

«Հայոց Մախնական պատմութիւնը քս» Մ. Գեղեկ», կազմեց Դ. Արթուրեան, Վաղարշապատ, 1904 թ., գինն է 25 կ.:

Հռչակաւոր պատմաբանի «Հռոմէական պատմութիւնից» պ. Արթուրեանը հանել է հայոց պատմութեան վերաբերեալ մասերը, Թարգմանել և շաղկապել այս գրքում: Ընդհանուր պատմութեան մէջ միակ դէպքը երբ առանձին կանգ է առնուած հայերի մասին դա «մեծն» Տիգրանի ժամանակն էր: Սակայն Տիգրանը չունենալով Պոնտոսի Թագաւոր Միհրդատի—իր տներով—քաղաքական հեռատեսութիւնը և կամքի ոյժը անկարող եղաւ պահպանել իր տէրութիւնը, որ հանդուս էր Կասպիական ծովից մինչև Միջերկրականը և Պարսից Ծոցից մինչև Սև ծովի ափերը: Արևելեան բռնակալութեան հիւքերի վրայ դրած նրա իշխանութիւնը փշուր-փշուր եղաւ կառէ ամանի նման հռոմէական առաջին ուժեղ հարուածից: Եւ այդ «մեծ» ողնշութիւնը, որին ծառայում էին և ուղեկցում ստրկի նման չորս թագաւորներ, փախաւ հռոմէական երկու լեզէոնի առաջ, վեհերոսութեամբ մերժեց իր աներով անկեցութիւնը և ընկաւ յաղթող հռոմայեցու ոտքերը...

Արժէ կարդալ օտարի լուսաբանութեամբ մեր անցեալի «փառաւոր էջերից» մէկը—համոզուելու համար որ դեռ Քրիստոսից առաջ էլ հայը զուրկ է եղել քաղաքական հեռատեսութիւնից, պետութիւն կազմակերպելու ընդունակութիւնից...

Ու.